

Foto: D. Stijepović

KATUNI-TURISTIČKI POTENCIJAL DURMITORA

“Priču o Durmitoru ne mogu ispričati odjednom, jer se nalazim pred dilemom koju ne znam kako da riješim: odakle da počnem, o čemu sve da pišem, o čemu prije, o čemu više. Da li o jezerima, gorskim očima kojih na Durmitoru ima kao malo gdje. Da li da pričam o vrhovima kojih ima mnogo, a svaki je priča za sebe. Ili pričati o iznenadnim otkrićima, kad se sretnu istorija, geografija i epska poezija, kad se iznenada nađeš na Pirlitoru, pa se okrećeš da vidiš da neće odnekud naići i Jabučilo...”

(“Jasnina putovanja”)

O Durmitoru postoji toliko priča, legendi, istraživanja...Ovjekovječen je i u pjesmama, mitovima. Mnogo toga se zna o njemu: o Bobotovom kuku, “gorskim očima”, o Momčilu i krilatom Jabučilu, o Grčkom groblju...Ali, slabo znamo, na primer, o njegovim prelijepim katunima.

Katuni su naša tanka veza sa nekim prošlim vremenima, tihi svjedok drugog, jednostavnijeg života.

Vjekovima, u rano proljeće, porodice sa stokom su “izdizale” u planinu, u potrazi za boljom ispašom, kako bi se stoka tamo napasala, a livade u selima kosile. Na planini su ostajali do kasne jeseni, ili prvog snijega. Birala su se mjesta zaklonjena od vjetrova, u dolinama gdje ima vode i šume.

Tu su pravili kolibe, i tako su nastajala čitava mala naselja- katuni. Ovaj, pomalo nomadski način života, nije smetao da se na katunima razvije bogat društveni život. Planine su odjekivale od pjesme čobana, a kad se stoka “namiri”, i svi dnevni poslovi završe, počinjalo je druženje, koje je znalo da potraje do kasno u noć.

Foto: D. Stijepović

Danas je malo od toga ostalo. U žabljačkoj opštini ima 10 katuna: Štuoc, Ališnica, Dobri do, Pošćenski katun, Rađevina, Dugi do, Gomile, Okruglica, Aluga, Sinjavina-Korman. Uglavnom su pusti, samo rijetki domaćini još čuvaju tradiciju.

Međutim, sa ekspanzijom seoskog turizma, otvara se mogućnost za korišćenje njihovog potencijala u turističke svrhe. Katuni postaju jako interesantni, najviše inostranim turistima. Sve je više ljudi koji žele da, kroz aktivan odmor, upoznaju istoriju, tradiciju i autentičan način života ovog kraja, tako da katuni polako prerastaju u svojevrsnu turističku ponudu. Mnoge pješačke i biciklističke staze na Durmitoru vode do katuna, pa turisti, posebno oni koji uživaju u pješačenju i biciklizmu, sami nađu put do njih. Domaća zdrava hrana, pripremljena na tradicionalan način, netaknuta priroda, aktivan odmor, arhitektura u saglasju sa prirodnim ambijentom, sve više će buditi interesovanje, kako stranih, tako i domaćih turista.

Foto: D. Stijepović

Kako bi ponudu katuna podigli na viši nivo, treba vršiti edukaciju ljudi na katunima, da bi znali što efikasnije da plasiraju svoj turistički proizvod. Markiranje biciklističkih i pješačkih staza, organizovanje katunskih ruta, samo su neke od aktivnosti kojima će katuni postati dostupniji javnosti. Opština Žabljak, u saradnji sa domaćinstvima na katunima, Privrednom komorom i UNDP-jem, krenula je u realizaciju projekta “Valorizacija potencijala za razvoj ruralnog turizma”, koji podrazumijeva nabavku i ugradnju solarnih panela za 10 domaćinstava koja borave na katunima. To će biti dodatni impuls razvoju poljoprivrede, jer će tu, u okviru svog domaćinstva, moći direktno da prodaju svoje poljoprivredne proizvode. Sledstveno tome, očekivanja su da će projekat doprinijeti razvoju turizma, kao i očuvanju životne sredine.

Promocija katuna preko TO, na sajmovima turizma, izrada brošura i flajera, koji sadrže mapu katuna koji pružaju turističke usluge, doprinijela bi njihovoj većoj vidljivosti.

Uzevši sve u obzir, možemo se nadati da će naši katuni vrlo brzo vrvjeti od ljudi, da ćemo oživjeti neke davno zapretane uspomene, a da će stranci biti svjedoci žive istorije durmitorskog kraja.